

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแรงบันดาลใจ ศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย
A POTTERY PROJECT INSPIRED BY CAVE PAINTINGS IN LOEI PROVINCE

ธรรมลักษณ์ ไสวภาค
Thammalak Sowapark
ณัฐพงษ์ พรหมพงศ์
Nattapong Prompongsaton

ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแรงบันดาลใจ ศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย A POTTERY PROJECT INSPIRED BY CAVE PAINTINGS IN LOEI PROVINCE

ธรรมลักษณ์ โสวภาค**

Thammalak Sowapark

ณัฐพงศ์ พรหมพงศธร***

Nattapong Prompongson

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย โดยนำลักษณะของศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย ที่มีความแตกต่างจากที่พบในแห่งอื่น คือ มีการร่างเส้นโครงเขียนเส้นคล้ายตารางลงในรูปภาพ และการระบายสีที่บลบภาพ โดยส่วนใหญ่ เป็นภาพเขียนบอกเล่าเรื่องราวการล่า สัตว์และภาพมนุษย์ในอริยาบทต่างๆ เป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหว การเดินร่า บางภาพแสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนและการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลทางภาคเอกสาร หนังสือ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการลงพื้นที่ทำการสำรวจ การสังเกต และการจากผลงานที่ได้นำไปสู่การประเมิน ต้นแบบโดย ผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านเครื่องปั้นดินเผา และทางด้านการตกแต่งภายใน จำนวน 2 ท่าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยศึกษาศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย และนำเอาอัตลักษณ์จากศิลปะบนผนังถ้ำ มาใช้ในการออกแบบเป็น ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา โดยผ่านการทดลองตามกระบวนการทางเครื่องปั้นดินเผา เพื่อค้นหาอัตราส่วนเนื้อดิน การขึ้นรูป เทคนิคตกแต่ง เคลือบ และการเผาให้มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยได้ผลของการศึกษาทดลอง ดังนี้ ผู้วิจัยได้ทำงานออกมาเป็น 3 ชนิด ได้แก่ ชุดแจกัน (3 ชิ้น ชิ้นที่ 1 ขนาดกว้าง 30 ซม. สูง 20 ซม. ชิ้นที่ 2 ขนาดกว้าง 15 ซม. สูง 35 ซม. และชิ้นที่ 3 ขนาดกว้าง 20 ซม. สูง 20 ซม.), ชุดโคมไฟ (3 ชิ้น ชิ้นที่ 1 ขนาดกว้าง 45 ซม. สูง 50 ซม. ชิ้นที่ 2 ขนาดกว้าง 30 ซม. สูง 50 ซม. และชิ้นที่ 3 ขนาดกว้าง 20 ซม. สูง 45 ซม.) และปฏิมากรรม (1 ชิ้น ขนาดกว้าง 25 ซม. สูง 30 ซม.) โดยใช้ส่วนผสม เนื้อดินหลัก ในการขึ้นรูป คือดินดำ 70% ดินขาว 10% ควอต 10% และทราย 10% ใช้วิธีการขึ้นรูปด้วยการกดในการขึ้นรูป ส่วนบนของโคมไฟและฐาน ของประติมากรรม การขึ้นรูปแบบแผ่นในผลิตภัณฑ์แจกันและส่วนตกแต่งของประติมากรรม การขึ้นรูปด้วยแม่พิมพ์ปูนปาสเตอร์ ในการขึ้นรูปส่วนฐานของผลิตภัณฑ์โคมไฟ และใช้เทคนิคการตกแต่งบนงานเครื่องปั้นดินเผาที่สอดคล้องกับแรงบันดาลใจในการออกแบบ โดยผู้วิจัยได้เลือกการตกแต่งด้วยดินสีเพื่อสื่อถึงลักษณะของชั้นหินธรรมชาติ เทคนิค การฉลุเพื่อสื่อถึง ความเป็นถ้ำ เฝิงผา และการตกแต่งด้วยการระบายเคลือบสีทองเป็นลวดลายของศิลปะถ้ำ และเผาแกร่งด้วย อุณหภูมิ 1200 องศาเซลเซียส

คำสำคัญ : ศิลปะถ้ำ, ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง โครงการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาสำหรับตกแต่งที่พักอาศัยที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย

** น.ส. ธรรมลักษณ์ โสวภาค สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** อ.ดร.ณัฐพงศ์ พรหมพงศธร สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

This article aims to study cave art in Loei province. By using the characteristics of the cave art in Loei Province that are different from those found in other places, namely the outline of the table is drawn in the image. And solid coloring Onto the picture. Most of the paintings tell the hunting story. Animals and human portraits in various chapters Is a picture that has a characteristic Some dance shows a group of people and social coexistence.

This research is a qualitative research by studying and collecting data from the documents, books, textbooks and related research and from surveying the area. Observation and From the work that led to the prototype evaluation by the experts in pottery And the interior design, amount 2 persons

The researcher carried out by studying cave art in Loei Province. And incorporating identities from cave art Used in the design as Pottery products By going through an experiment in accordance with the pottery process To find the ratio of soil, forming, decorating techniques, glaze and firing to be suitable for the product. The results of the study are as follows: The researcher works out into 3 types which are vase set (3 pieces, 1st piece size wide 30 cm. height 20 cm., 2 nd piece wide 15 cm, high 35 cm and 3 rd piece size wide 20 cm height 20 cm.), lamp set (3 pieces 1 st piece size wide 45 cm. high 50 cm., 2 nd piece size wide 30 cm high 50 cm and 3 rd piece size wide 20 cm. high 45 cm) and sculpture (1 piece, size 25 cm wide and 30 cm high) using the main clay mixture to mold, 70% black clay, 10 % white clay 10% quartz and 10% sand. Use the curling forming process The upper part of the lamp and the base Of sculpture. Sheet forming in vases and decorative parts of sculpture, Forming with plaster mold In forming the base part of the lamp product. And using decorative techniques on the interlocking pottery linked with design inspiration In which the researchers selected decorative colored clay to imitate the nature of the natural stone layer. Stencil technique to represent the cave cliff and decorated with gold-glazed paint as a pattern for cave art And burned with a 1200 degree celsius temperature

Keyword : Cave painting, Pottery

บทนำ

จังหวัดเลย เป็นพื้นที่หนึ่งของประเทศไทยที่มีการค้นพบศิลปะถ้ำอยู่มาก เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่ล้อมรอบด้วยภูเขา มีถ้ำและเพิงผาเป็นจำนวนมาก และยังมีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์สัตว์ป่าชุกชุม ซึ่งถือเป็นลักษณะของภูมิประเทศ ที่เหมาะสมแก่การอยู่อาศัย จึงสันนิษฐานว่าด้วยเหตุนี้จึงทำให้ในจังหวัดเลยมีร่องรอยของศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์ กระจายอยู่ในพื้นที่ป่าเขา โดยลักษณะของศิลปะถ้ำมีความแตกต่างจากที่พบในแห่งอื่นคือ มีการร่างเส้นโครง เขียนเส้นคล้ายตารางลงในรูปภาพ การระบายสีที่ปลงบนภาพ โดยส่วนใหญ่เป็นภาพเขียนบอกเล่าเรื่องราวการล่า สัตว์และภาพมนุษย์ในอริยาบทต่างๆ เป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหว การเดินรำ บางภาพแสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนและการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ซึ่งเป็นศิลปะที่มีความสวยงามสื่อให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์และความคิดอันสลับซับซ้อนของผู้เขียนภาพ ถือเป็นหนึ่งในภาพเขียนที่มีความเก่าแก่ ที่สุดที่มนุษย์สร้างขึ้น พบบนภูเขาหินทราย หินปูน และหินแกรนิต สันนิษฐานว่าเป็นที่พักอาศัย หรือที่พักพิงชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหนึ่งของมนุษย์ในยุคสมัยนั้น เกิดจากการลงสีสร้างสรรค์ภาพด้วยวัสดุตามธรรมชาติ และการขีด ขีด จารึก ทำรูปรอยลงบนผนังหิน

“เครื่องปั้นดินเผา” เป็นหนึ่งในการประดิษฐ์ศิลปะในรูปแบบของมนุษย์มีความผูกพันกับการดำรงชีวิตมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เพราะมนุษย์ได้ใช้เป็นเครื่องมือใช้ไม่สลายในชีวิตประจำวันบรรจอาหารและสิ่งของ ภาชนะชุดแรกๆ นั้นคือการนำดินมาขึ้น รูปเป็นภาชนะต่างๆ คำว่า“เครื่องปั้นดินเผา”เป็นคำนาม ที่มีความหมายที่สื่อให้เข้าใจได้ในตัวของมันเอง (คือการนำดินมาปั้นแล้วนำไปเผา) โดยในปัจจุบันรูปแบบของเครื่องปั้นดินเผาได้มีการปรับปรุง รูปแบบไปในแนวทางหลายแนวทาง เพื่อตอบสนองทั้งด้านประโยชน์ใช้สอย และในด้านความงาม

จากที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะศึกษาศิลปะถ้ำในจังหวัดเลยเพื่อหาอัตลักษณ์เพื่อนำไปสู่การออกแบบเครื่องปั้นดินเผาที่มีความสวยงามและตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาและทดลองเนื้อดิน การขึ้นรูป เทคนิคตกแต่ง เคลือบ และการเผาให้มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์
3. เพื่อออกแบบเครื่องปั้นดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ใช้เครื่องมือวิจัยเพื่อการเก็บข้อมูลดังนี้

1. การศึกษารวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย ประกอบไปด้วยถ้ำ 10 แห่ง ประกอบด้วย ถ้ำผาซ้อง1 ถ้ำผาซ้อง2 ถ้ำมโหฬาร ถ้ำลายแทง ถ้ำพระ ถ้ำควิว ถ้ำฝ่ามือ ถ้ำผาปู่ และถ้ำภูพระ
2. การทดลองทางเครื่องปั้นดินเผา เพื่อให้ได้อัตราส่วนเนื้อดิน การขึ้นรูป เทคนิคตกแต่ง เคลือบ และการเผาให้มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์
3. การออกแบบและทดลองผลิตชิ้นงาน และประเมินชิ้นงานโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเครื่องปั้นดินเผา และผลิตภัณฑ์ สำหรับตกแต่ง 2 ท่าน

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย สามารถจำแนกผลการวิจัย โดยการวิเคราะห์ออกมาได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย

ลักษณะเด่นของศิลปะถ้ำในจังหวัดเลยคือ มีการร่างโครงเส้น เขียนลายเส้นคล้ายตารางลงในภาพ และการระบายสีที่บดบังบนภาพ วิธีการที่ใช้ในการสร้างภาพคือการเขียนโดยใช้พู่กันขนสัตว์ หรือรากไม้ และการประทับสีที่ใช้มักเป็นสีน้ำตาลแดงเป็นหลัก โดยได้จากดินเทศสีแดง หรือการนำดินเทศสีเหลืองมาอย่างหรือปิ้ง ซึ่งยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ นอกจากนี้พบว่ามีการใช้สีเหลือง สีขาว และสีดำบ้าง แต่ไม่พบว่ามีการใช้เฉพาะสีอื่นๆ โดยไม่มีสีแดงปะปนอยู่ในภาพเลย ส่วนใหญ่ภาพเขียนที่พบบอกเล่าเรื่องราวของการล่าสัตว์และภาพมนุษย์ในอริยาบทต่างๆ เป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหว การเดินรำ บางภาพแสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม โดยสามารถจำแนกลักษณะภาพที่พบได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ภาพคน จำนวน 51 ภาพ และสังเกตได้ว่ามีภาพผู้ชายมากกว่าผู้หญิง อาจเนื่องเพราะกิจกรรมที่ผู้ชายทำมีความเสี่ยงมากกว่า จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำพิธีกรรมก่อนจะทำกิจกรรมนั้นๆ โดยแต่ละภาพ มีขนาด ท่าทาง และการแต่งกายที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งหมดสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสถานะภาพทางชุมชนที่แตกต่างของคนในชุมชน
2. ภาพมือ จำนวน 30 ภาพ เป็นการทาสีลงบนฝ่ามือแล้วประทับลงไปบนผนังถ้ำ หากเป็นที่อื่นอาจเป็นการแสดงความเป็นเจ้าของ หรือบ่งบอกว่าถ้ำนี้มีผู้อยู่อาศัยแล้ว แต่ในพื้นที่จังหวัดเลยนักวิชาการได้มีการวิเคราะห์ว่าเป็นการแสดงถึงการมาเยือน เนื่องจากขนาดมือบนฝ่าผนังถ้ำมีขนาดที่แตกต่างกันหลายขนาด
3. ภาพสัตว์ จำนวน 25 ภาพ มักจะเป็นภาพสัตว์ป่าที่พบได้ทั่วไป เช่น กระต่าย วัว แพะ เต่า ช้าง สัตว์เลื้อยคลานจำพวกงู หรือตะกวด โดยลักษณะการเขียน จะเป็นการเขียนในลักษณะเหมือนจริง มีการถมสีลงในภาพ และบางภาพเป็นการเขียนโครงร่างและวาดเส้นคล้ายตารางลงบนตัวสัตว์
4. ภาพสัญลักษณ์ จำนวน 21 ภาพ เป็นการวาดสัญลักษณ์ที่บ่งบอก หรือสื่อความหมายในลักษณะที่แตกต่างกัน มีที่เป็นรูปทรงเลขาคณิต และเป็นสายเส้น ที่ยังไม่สามารถตีความได้

ตารางที่ 1 ประเภทและจำนวนศิลปะถ้ำของจังหวัดเลย

ประเภทภาพ	ภาพคน	ภาพมือ	ภาพสัตว์	ภาพสัญลักษณ์	รวม
จำนวนภาพ	51	30	25	21	127
คิดเป็นร้อยละ	40.15	23.62	19.69	16.54	100

เทคนิคการวิธีการสร้างศิลปะถ้ำในจังหวัดเลยมีอยู่ 2 ลักษณะคือ การทาสีลงบนผนังหินโดยใช้แปลงขนสัตว์ รากไม้ ไม้ทูป หรือวัตถุที่ทำได้ในบริเวณใกล้เคียง และการสแตมป์ คือ การทาสีลงบนฝ่ามือแล้วประทับลงบนผนังถ้ำ

ตารางที่ 2 ลักษณะทางกายภาพของหินที่พบศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย

ชนิดของหิน	พื้นผิว	ลักษณะ
หินทราย 		มีลักษณะพื้นผิวหยาบด้าน เหมือนทราย สามารถพบได้หลายสี อาจแสดงรอยชั้นให้เห็น

ชนิดของหิน	พื้นผิว	ลักษณะ
หินปูน 		หินปูนที่มีเนื้อแน่นละเอียดทึบ มีสีออกขาว เทา ชมพู หรือสีด่างก็ได้ อาจมีซากดึกดำบรรพ์ในหินได้
หินแกรนิต 		เป็นหินที่มีเนื้อหยาบหรือเป็นดอกผลึกเกาะกันแน่น โดยทั่วไปเป็นหินสีจาง เมื่อทุบจะเห็นผิวหน้าที่ขรุขระ ได้ชัดเจน

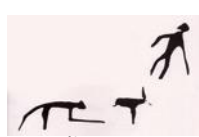
สรุปผลการวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของหินที่พบศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย

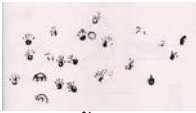
หินที่พบศิลปะถ้ำในจังหวัดเลยมีอยู่ 3 ชนิด โดยแต่ละชนิดให้อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ทั้งสี และผิวสัมผัส มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ เมื่อแตกหักจะเกิดการแตกหักเป็นแนวตรงและพื้นผิวหน้าค่อนข้างเรียบ โดยผู้วิจัย นำเอาลักษณะที่กล่าวมานี้ไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์

การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ของศิลปะถ้ำในจังหวัดเลยตามหลักทัศนธาตุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพลักษณะต่างๆของศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้หลักองค์ประกอบศิลป์ตามหลักทัศนธาตุ ดังนี้

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ตามหลักทัศนธาตุ

ภาพประกอบ	หลักทัศนธาตุ					
	เอกภาพ	ความสมดุล	ความกลมกลืน	ความขัดแย้ง	จังหวะ/จุดเด่น	ขนาด/สัดส่วน
 ถ้ำผาซ้อย 1	มีความเป็นเอกภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	ความสมดุลของภาพ ไม่เท่ากัน	มีความกลมกลืนโดยใช้เทคนิคการเขียนภาพในแบบเดียวกัน ทั้งภาพ	ไม่มีความขัดแย้งภายในภาพ	มีการจัดวางองค์ประกอบให้มีขนาดและลงสีทึบ	มีการวาดภาพคนและสัตว์ในสัดส่วนเท่าๆกัน
 ถ้ำผาซ้อย 2	มีความเป็นเอกภาพ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	ภาพมีความสมดุล	มีการผสมผสานเทคนิคการเขียนภาพที่หลากหลาย	มีการถมดำในบางส่วน และภาพบางส่วนเป็นเส้นลายเส้น	มีวักลางภาพเป็นจุดเด่นด้วยการเขียนแบบทึบ	มีการเน้นที่ตัวสัตว์ให้มีขนาดใหญ่กว่าองค์ประกอบอื่นๆ

ภาพประกอบ	หลักทัศนธาตุ					
	เอกภาพ	ความสมดุล	ความกลมกลืน	ความขัดแย้ง	จังหวะ/จุดเด่น	ขนาด/สัดส่วน
 ถ้ำมโหฬาร	ภาพมีการกระจายตัวไปตามแนวราบ	ค่อนข้างสมดุลเนื่องจากมีการกระจายไปอย่างเท่าๆกัน	มีเทคนิคการเขียนแบบเดียวกันทั้งภาพ	ไม่เกิดความขัดแย้งภายในภาพ	มีจังหวะการกระจายตัวของภาพและการปล่อยที่ว่าง	ภาพมีขนาดและน้ำหนักเท่ากัน สัดส่วนของคนและสัตว์เท่ากัน
 ถ้ำลายแทง	ภาพมีความเป็นเอกภาพ	ภาพมีความสมดุลด้วยองค์ประกอบต่างๆที่กระจายตัวออกจากจุดเด่นของภาพ	เกิดความกลมกลืนด้วยการซ้ำ	มีการผสมผสานเทคนิคการเขียนภาพที่หลากหลายทำให้เกิดความขัดแย้งในภาพ	ภาพกระจุกตัวอยู่ตรงกลาง มีการวาดคนในท่าทางและขนาดที่แตกต่างกัน	มีการเน้นภาพคนให้มีขนาดใหญ่และลงสีแบบทึบ ในขณะที่ภาพสัตว์มีลักษณะเป็นลายเส้นและมีขนาดเล็ก
 ถ้ำพระ	ภาพมีการกระจายตัวไปตามแนวราบ	ค่อนข้างสมดุลเนื่องจากมีการกระจายไปอย่างเท่าๆกัน	มีเทคนิคการเขียนแบบเดียวกันทั้งภาพ	ไม่เกิดความขัดแย้งภายในภาพ	มีจังหวะการกระจายตัวของภาพและการปล่อยที่ว่าง	ภาพมีขนาดและน้ำหนักเท่ากัน
 ถ้ำควิว	ไม่มีความเป็นเอกภาพ มีการกระจายตัวของภาพแบบสะเปะสะปะ	มีการจัดวางแบบไม่สมดุล ทำให้น้ำหนักของภาพไปในทิศทางเดียว	มีลักษณะการเขียนภาพที่คล้ายกันแต่ขนาดของเส้นที่ไม่เท่ากันทำให้เกิดความกลมกลืนภายในภาพ	มีการทำเส้นหนาบาง ไม่เท่ากัน และขนาดของภาพที่ไม่เท่ากัน ทำให้เกิดความขัดแย้ง	มีจังหวะการกระจายตัวของภาพและการปล่อยที่ว่าง	มีการทำเส้นหนาบาง ไม่เท่ากัน และขนาดของภาพที่ไม่เท่ากัน

ภาพประกอบ	หลักทัศนธาตุ					
	เอกภาพ	ความสมดุล	ความกลมกลืน	ความขัดแย้ง	จังหวะ/จุดเด่น	ขนาด/สัดส่วน
 ถ้ำฝ่ามือ	ภาพค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกัน	ค่อนข้างสมดุล เนื่องจากมีการกระจายไปอย่างเท่าๆ กัน	เป็นภาพมือซ้ำๆ กันทั้งภาพ	มีเทคนิคการเขียนที่ต่างกันแบบลงสีทึบและแบบลายเส้น	มีจังหวะการกระจายตัวของภาพ และการปล่อยที่ว่าง	มีการทำเส้นหนาบาง ไม่เท่ากันแต่ขนาดของฝ่ามือใกล้เคียงกัน
 ถ้ำผาปู	ภาพมีความสมดุล	ค่อนข้างสมดุล เนื่องจากมีการกระจายไปอย่างเท่าๆ กัน	เป็นภาพเลขาคณิต ลักษณะเดียวกันทั้งภาพ	มีเทคนิคการเขียนที่ต่างกันแบบลงสีทึบและแบบลายเส้น	มีจังหวะการกระจายตัวของภาพ และการปล่อยที่ว่าง	ภาพมีขนาดและน้ำหนักค่อนข้างเท่ากัน
 ภูถ้ำพระ	ภาพมีความสมดุล	ค่อนข้างสมดุล เนื่องจากมีการกระจายไปอย่างเท่าๆ กัน	มีเทคนิคมีลักษณะการเขียนภาพที่แตกต่างกัน มีการลงสีทึบบางส่วนและบางส่วนเป็นภาพลายเส้น ทำให้ไม่เกิดความกลมกลืนภายในภาพ	มีเทคนิคการเขียนที่ต่างกันแบบลงสีทึบและแบบลายเส้น	มีจังหวะการกระจายตัวของภาพ และการปล่อยที่ว่าง	มีการทำเส้นหนาบาง ไม่เท่ากัน และมีเทคนิคการเขียนที่ต่างกันแบบลงสีทึบและแบบลายเส้น

สรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ของศิลปะถ้ำในจังหวัดเลยตามหลักทัศนธาตุ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ตามหลักทัศนธาตุผู้วิจัยมีความเห็นว่า ลักษณะเด่นของศิลปะถ้ำในจังหวัดเลย คือ การวาดภาพในลักษณะเดิมซ้ำๆ ทำให้เกิดความกลมกลืนในภาพ แต่มีขนาดความหนาบางของเส้นที่ไม่เท่ากัน และมีการเน้นความสำคัญขององค์ประกอบบางภายในภาพอย่างเพื่อให้มีความเด่นชัดกว่าองค์ประกอบอื่น เช่น ในภาพการล่าสัตว์ จะมีรูปควายป่า เป็นจุดเด่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดหรือรูปการประกอบพิธีกรรมจะมีรูปคนที่ตัวใหญ่ที่สุดเด่นออกมาจากองค์ประกอบอื่น ๆ ของภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตเครื่องปั้นดินเผา

2.1 วิธีการขึ้นรูป

2.1.1 วิธีการขึ้นรูปแบบแผ่น

การขึ้นรูปด้วยแผ่นหรือสแลป เป็นการรีดดินให้เป็นแผ่นที่มีขนาดและความหนาเท่ากัน แล้วนำแผ่นดินที่ได้มาตัดเป็นรูปทรงที่ต้องการ ใช้น้ำดินประสานระหว่างรอยต่อโดยผู้วิจัยได้ใช้กระดาษแข็งเป็นแม่แบบในการตัดดิน เพื่อให้ได้ขนาดที่เท่ากันตามต้องการ

ภาพที่ 1 วิธีการขึ้นรูปแบบแผ่น

2.1.2 การขึ้นรูปด้วยการกด

การขึ้นรูปด้วยการกด คือ การทำดินเป็นเส้นกลมยาวตามความเหมาะสมแล้วนำมาขมขึ้นจนได้ความสูงและรูปทรงที่ต้องการโดยการใช้ดินประสานระหว่างรอยต่อ

ภาพที่ 2 วิธีการขึ้นรูปแบบกด

2.2 วิธีการตกแต่งก่อนและหลังเผา

2.2.1 การตกแต่งด้วยดินสี

การตกแต่งด้วยดินสีคือการ ผสมสีลงในเนื้อดิน ให้เนื้อดินมีสีที่ต่างจากกัน แล้วนำมาผสมกันแต่ระวังไม่ให้ดินเป็นเนื้อเดียวกัน เมื่อเสกแล้วจะยังเห็นความแตกต่างของสีแต่ละสีอยู่ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้การตกแต่งประเภทนี้เพื่อหลีกเลี่ยงลักษณะธรรมชาติของชั้นสีในหินที่พบศิลปะถ้ำ

ภาพที่ 3 วิธีการตกแต่งด้วยดินสี

2.2.2 การเจาะ ฉลุ

การเจาะ ฉลุ คือ การใช้วัสดุที่มีปลายแหลมเจาะให้ทะลุเป็นช่องว่าง และช่องไม่ว่า โดยผู้วิจัย ได้ใช้การตกแต่งวิธีนี้ เพื่อลอกเลียนลักษณะของถ้ำ

ที่มีความเป็นช่องลึกลงเข้าไปในภูเขา

ภาพที่ 4 วิธีการตกแต่งด้วยการเจาะ ฉลุ

2.2.3 การตกแต่งด้วยสีเคลือบ

การตกแต่งด้วยสีเคลือบผู้วิจัยได้เลือกเคลือบสีทอง โดยในงานวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของสีทอง คือ สีแห่งอารยธรรม โดยได้ใช้วิธีการตกแต่งแบบการสละถ้ำด้วยสีเคลือบ

เติมปี หรือการประทับ ลงบนแม่แบบลวดลายของสี

ภาพที่ 5 วิธีการตกแต่งด้วยสีเคลือบ

3. ผลการทดลองทางเครื่องปั้นดินเผา

3.1 การทดลองคุณสมบัติของดิน และส่วนผสมของเนื้อดิน

การทดลองเนื้อดินเพื่อนำไปใช้ออกแบบเครื่องปั้นดินเผาสำหรับตกแต่งที่พักอาศัยโดยได้รับแรงบันดาลใจจาก ศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วัตถุดิบหลัก 3 ชนิด คือ ดินดำ ดินขาว และควอด โดยได้ใช้การทดลองแบบตารางสามเหลี่ยม มีจุดประสงค์ในทดลองสูตรเนื้อดินดังต่อไปนี้

3.1.1 เพื่อให้ได้เนื้อดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์

3.1.2 เพื่อให้ได้เนื้อดินที่มีขาวนวล เพื่อนำไปทดลองสารให้สีเพื่อใช้ในการตกแต่งในขั้นต่อไป

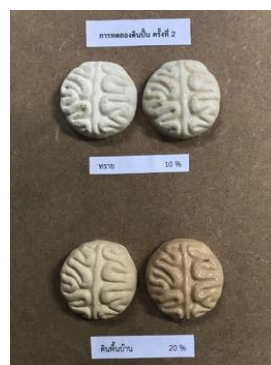
ภาพที่ 6 ผลการทดลองเนื้อดินหลัก หลังการเผาด้วยอุณหภูมิ 1200 °C

ตารางที่ 4 การทดลองเนื้อดินหลักครั้งที่ 1

สูตรที่	ดินดำ	ดินขาว	ควอต	การขึ้นรูป	ความหดตัว
1	80%	10%	10%	สามารถขึ้นรูปได้ดี	10%
2	60%	30%	10%	สามารถขึ้นรูปได้	10%
3	40%	50%	10%	สามารถขึ้นรูปได้ดี	10%
4	60%	20%	20%	สามารถขึ้นรูปได้ดี	10%
5	40%	40%	20%	ค่อนข้างขึ้นรูปยาก	10%
6	20%	60%	20%	เนื้อดินไม่มีความเหนียว	10%

3.2 การทดลองปั้นครั้งที่ 2

เนื่องจากเนื้อดินที่ได้ขาดความเหนียว และโครงสร้าง จึงทำให้ไม่สามารถขึ้นรูปในทรงสูงได้ดั่งนัก ผู้วิจัยจึงได้มีการทดลองเพิ่มเติม โดยการลดปริมาณ ดินขาว และควอตลง แล้วเพิ่มส่วนผสมของดินพื้นบ้าน และทรายเข้าไปแทน

ภาพที่ 7 ภาพผลการทดลองเนื้อดินหลักครั้งที่ 2 หลังการเผาด้วยอุณหภูมิ 1200 °C

ตารางที่ 5 การทดลองดินปั้น ครั้งที่ 2

สูตรที่	ดินดำ	ดินขาว	ควอต	ส่วนผสมเพิ่มเติม
1.	70%	10%	10%	ทราย 10%
2.	60%	10%	10%	ดินพื้นบ้าน 20%

สรุปผลการทดลอง

เนื้อดินที่ได้ในสูตรที่ 1 หลังจากการผสมทราย มีการเกิดจุดเล็กๆสีน้ำตาลบนดินสีขาว มีความเหนียว และขึ้นรูปได้ดีขึ้น

เนื้อดินที่ได้ในสูตรที่ 2 หลังการผสมดินพื้นบ้าน เนื้อดินมีสีเข้มขึ้นเล็กน้อย และมีความเหนียวขึ้น โดยจากการทดลอง ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อดินในสูตรที่ 1 คือ ดินดำ 70% ดินขาว 10% ควอต 10% และทราย 10% มาใช้ในการทำชิ้นงาน

3.3 การทดลองสารให้สีในเนื้อดินหลัก

จากการวิเคราะห์แรงบัลดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแรงบันดาลใจจากศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย ผู้วิจัยได้เลือกสีที่มีความสอดคล้องกับลักษณะของศิลปะถ้ำ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบออกมา 3 สี คือ สีครีมแบบมีจุด สีน้ำตาล และสีดำ โดยการใช้การทดลองแบบ Line Blend

3.3.1 สีดำ-การทดลองสารให้สีครั้งที่ 1

ตารางที่ 6 การทดลองสารให้สีในดินปั้นสีดำ ครั้งที่ 1

สูตรที่	1	2	3	4	5	6
เพอริก	10	8	6	4	2	0
แมงกานีส	0	2	4	6	8	10

ภาพที่ 8 ภาพการทดลองสารให้สีดำในเนื้อดินหลักครั้งที่ 1 หลังจากการเผาที่อุณหภูมิ 1200 °C

สรุปผลการทดลองสารให้สีในดินปั้นสีดำ ครั้งที่ 1

ผู้วิจัยได้เลือกส่วนผสมในสูตรที่ 4 ซึ่งมีสีดำตรงตามความต้องการ

3.3.2 สีครีม ในการทดลองสารให้สี สีครีม ผู้วิจัยได้มีการทดลอง 2 ครั้ง โดยครั้งแรกมีส่วนผสม คือ นิกเกิล เพอริก และ ซิงค์ ซึ่งให้ผลไม่ตรงตามความต้องการ จึงได้มีการ ทดลองครั้งที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 7 การทดลองสารให้สีในดินปั้นสีครีม ครั้งที่ 2

สูตรที่	1	2	3	4
เพอริก	4	4	4	4
นิกเกิล	3	5	7	7

ภาพที่ 9 ภาพการทดลองสารให้สีดำในเนื้อดินหลักครั้งที่ 2 หลังจากการเผาที่อุณหภูมิ 1200 °C

สรุปผลการทดลองสารให้สีในดินปั้นสีครีม ครั้งที่ 2

ผู้วิจัยได้เลือกส่วนผสมในสูตรที่ 4 ซึ่งมีสีตรงตามความต้องการ

3.3.3 สีน้ำตาล ในการทดลองสารให้สีน้ำตาล ผู้วิจัยได้มีการทดลอง 2 ครั้ง โดยครั้งแรกมีส่วนผสม คือ นิกเกิล เพอริก และแมงกานีส ซึ่งให้ผลไม่ตรงตามความต้องการ จึงได้มีการ ทดลองครั้งที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 8 การทดลองสารให้สีในดินปั้นสีน้ำตาล ครั้งที่ 2

สูตรที่	1	2	3	4	5	6
เพอริก	5	4	3	2	1	0
นิกเกิล	0	1	2	3	4	5

ภาพที่ 10 ภาพการทดลองสารให้สีน้ำตาลในเนื้อดินหลักครั้งที่ 2 หลังจากการเผาที่อุณหภูมิ 1200 °C

สรุปผลการทดลองสารให้สีในดินปั้นสีน้ำตาล ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้เลือกส่วนผสมในสูตรที่ 3 ซึ่งมีสีน้ำตาลเข้มตรงตามความต้องการ

3.4 การทดลองวัสดุเคลือบผิว เทคนิคตกแต่ง และการเผา

ภาพที่ 11 ภาพการทดลองน้ำเคลือบครั้งที่ 1 เคลือบสีไฟสูง และเคลือบสีทองหลังจากการเผาที่อุณหภูมิ 1200 °C

สูตรการทดลองเคลือบสีทอง

แมงกานีสไดออกไซด์	69 %
ดินขาว	23 %
คอปเปอร์	8 %

4. สรุปแนวคิดและรูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์

แนวความคิดในการออกแบบเครื่องปั้นดินเผาโดยได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลยผู้วิจัยมีแนวคิดเกี่ยวกับการนำธรรมชาติมาไว้ใกล้ตัว โดยผ่านทางการตกแต่งที่พิถีพิถัน โดยเน้นที่ศิลปะแบบผสมผสานที่นำเอาศิลปะดั้งเดิมมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน การตกแต่ง ที่พิถีพิถันนั้นมีผลต่อความพึงพอใจและแสดงออกถึงรสนิยมของผู้เป็นเจ้าของ โดยเฉพาะในปัจจุบัน ที่รูปแบบผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนาให้มีความอิสระมากขึ้น จึงได้นำเอาหนึ่งในศิลปะที่ความเก่าแก่ที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ ศิลปะถ้ำ ภาพเขียนในยุคแรกเริ่ม ซึ่งพบตามผนังถ้ำ หรือเพิงหิน มักพบบนภูเขาหินทราย หินปูน และหินแกรนิต ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นที่พิถีพิถัน หรือที่พิถีพิถันชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหนึ่งของมนุษย์ในยุคสมัย มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ

ภาพที่ 12 ภาพประกอบแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์

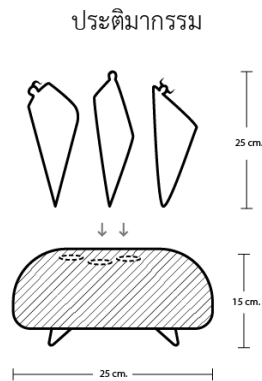
5. ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ออกแบบเป็น 3 แนวทาง โดยได้ค้นหาเทคนิคและวิธีการตกแต่ง ด้วยทฤษฎีการเลียนแบบธรรมชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปทรงของผลิตภัณฑ์ โดยการตกแต่งโดยใช้เทคนิคดินสี และการสเต็มปลวดลาย ได้ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ 3 ประเภท คือ 1. ชุดแจกัน 3 ชั้น ในแนวทางการเลียนแบบรูปทรงศิลปะถ้ำ เป็นการนำเอารูปทรงศิลปะถ้ำแบบ 2 มิติ มาปรับเป็น 3 มิติ แล้วตกแต่งด้วยเทคนิคดินสี และโดยไม่เคลือบ เพื่อโชว์สีของเนื้อดิน

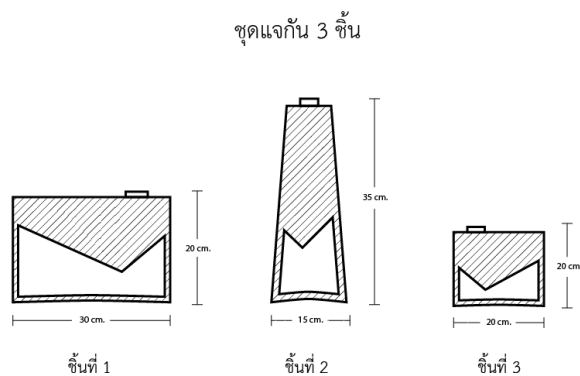
2. ชุดโคมไฟ 3 ชั้น ในแนวทางการเลียนแบบรูปทรงจากภูเขา โดยการนำรูปทรงของลักษณะโพล่งถ้ำและ
ผิงผามาตัดทอนเป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟ ตกแต่งด้วยเทคนิคการฉลุลาย และวาดลวดลายด้วยเคลือบสีทอง

3. ประติมากรรม 1 ชั้น ในแนวทางการเลียนแบบรูปทรงศิลปะถ้ำ โดยการนำรูปทรงของศิลปะถ้ำแบบ 2
มิติมาตัดทอนและตีความใหม่เป็นประติมากรรม 3 มิติ ตกแต่งด้วยเทคนิคดินสี และการพ่นเคลือบสีทอง

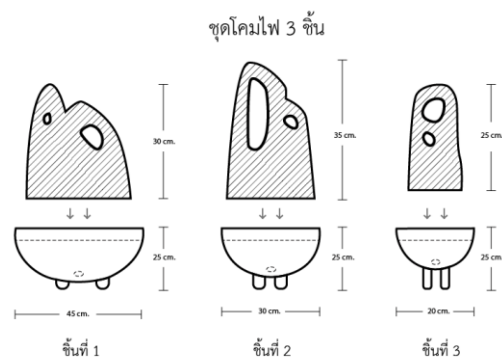
โดยร่างแบบกำหนดขนาด ดังนี้

ภาพที่ 13 ภาพกำหนดขนาดแบบร่าง (ชุดโคมไฟ)

ภาพที่ 14 ภาพกำหนดขนาดแบบร่าง (ชุดแจกัน)

ภาพที่ 15 ภาพกำหนดขนาดแบบร่าง (ชุดแจกัน)

6. ชิ้นงานสำเร็จ

a. แจกันตกแต่ง 1 ชุด (3 ชิ้น)

ภาพที่ 16 ภาพประกอบชุดแจกันตกแต่ง

b. โคมไฟ 1ชุด (3 ชิ้น)

ภาพที่ 17 ภาพประกอบชุดโคมไฟ

c. ประติมากรรม 1 ชิ้น

ภาพที่ 18 ภาพประกอบประติมากรรม

6.1 ภาพจำลองการจัดวางชิ้นงาน

ภาพที่ 19 ภาพการจัดวางชุดเตียงนอน

ภาพที่ 20 ภาพการจัดวางประติมากรรม

ภาพที่ 21 ภาพการจัดวางชุดเคาน์ท็อป

7. การประเมินชิ้นงาน

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ โดยใช้แบบประเมินตามวัตถุประสงค์การประเมิน เพื่อนำคำแนะนำไปปรับปรุงผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาจากแรงบันดาลใจ ศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย โดยประเมินจาก ผลิตภัณฑ์ 3 ชนิด ได้แก่ ชุดเตียงนอน (3 ชิ้น ชิ้นที่ 1 ขนาดกว้าง 30 ซม. สูง 20 ซม. ชิ้นที่ 2 ขนาดกว้าง 15 ซม. สูง 35 ซม. และชิ้นที่ 3 ขนาดกว้าง 20 ซม. สูง 20 ซม.), ชุดเคาน์ท็อป (3 ชิ้น ชิ้นที่ 1 ขนาดกว้าง 45 ซม. สูง 50 ซม. ชิ้นที่ 2 ขนาดกว้าง 30 ซม. สูง 50 ซม. และชิ้นที่ 3 ขนาดกว้าง 20 ซม. สูง 45 ซม.) และประติมากรรม (1 ชิ้น ขนาดกว้าง 25 ซม. สูง 30 ซม.)

ประเมินชิ้นงานสำเร็จ โดย

1. ดร.กิตติสันต์ ศรีรักษา

อาจารย์คณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประติมากรรมและการออกแบบเซรามิก โดย ผลงานการออกแบบภายใต้แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรม

ตารางที่ 9 ผลการประเมินคุณภาพทางด้านรูปลักษณ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน (ร้อยละ)				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์						
1.	เรื่องราว(story)ของผลิตภัณฑ์	/				
2.	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์	/				
3.	ผลิตภัณฑ์สามารถสื่อถึงศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย	/				
สีเคลือบ						
1.	สีเคลือบ (เคลือบสีทอง + เคลือบใส)	/				
2.	ความสวยงามของสีเคลือบ	/				
3.	สีเคลือบสามารถสื่อถึงศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย	/				
เทคนิคการตกแต่ง						
1.	เทคนิคการตกแต่งด้วยดินสี	/				
2.	เทคนิคการตกแต่งด้วยการลงสี	/				
รูปลักษณ์และความงามของผลิตภัณฑ์						
1.	รูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์	/				
2.	รูปทรงสามารถสื่อถึง ศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย	/				
3.	ความสวยงามผลิตภัณฑ์	/				
4.	สีสันทันและเทคนิคการตกแต่งผลิตภัณฑ์	/				
5.	ขนาดและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์	/				
6.	การใช้งานของผลิตภัณฑ์		/			

ข้อเสนอแนะ

รูปแบบผลิตภัณฑ์ควรสะท้อนถึงความร่วมสมัย ควรคำนึงถึงขนาดจริงและการจัดวางในสถานที่จริง อาจจะมีการคำนวณขนาดในขั้นต่อไปที่ต้องเพิ่มขนาดหรือลดขนาด เพื่อความสวยงาม ในการติดตั้งชิ้นงานจริงกับสถานที่เป็นหลัก ผลิตภัณฑ์โคมไฟ

2. รศ.ดร.ยิ่งสวัสดิ์ ไชยะกุล

อาจารย์สอนที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความเชี่ยวชาญการตกแต่งภายใน และการออกแบบแสงภายในอาคาร

ตารางที่ 10 ผลการประเมินคุณภาพทางด้านรูปลักษณ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน (ร้อยละ)				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์						
1.	เรื่องราว(story)ของผลิตภัณฑ์		/			
2.	แรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์	/				
3.	ผลิตภัณฑ์สามารถสื่อถึงศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย		/			
สีเคลือบ						
1.	สีเคลือบ (เคลือบสีทอง + เคลือบใส)		/			
2.	ความสวยงามของสีเคลือบ	/				
3.	สีเคลือบสามารถสื่อถึงศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย		/			
เทคนิคการตกแต่ง						
1.	เทคนิคการตกแต่งด้วยดินสี	/				
2.	เทคนิคการตกแต่งด้วยสกรลงสี	/				
รูปลักษณ์และความงามของผลิตภัณฑ์						
1.	รูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์	/				
2.	รูปทรงสามารถสื่อถึง ศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลย		/			
3.	ความสวยงามผลิตภัณฑ์	/				
4.	สีสันและเทคนิคการตกแต่งผลิตภัณฑ์	/				
5.	ขนาดและสัดส่วนของผลิตภัณฑ์		/			
6.	การใช้งานของผลิตภัณฑ์		/			

ข้อเสนอแนะ

แจกันควรคำนึงถึงการใช้งานให้ได้หลายหลาย โคมไฟ อาจใช้วัสดุอื่นเข้ามาผสมผสานเพื่อเพิ่มความสนุกสนานในงานออกแบบ เช่น พรายน้ำ หากเกิดการติดตั้งต้องคำนึงถึงเรื่อง การจัดวาง อาจจะมีอุบัติเหตุทำให้เกิดการแตกหักหรือหมุนตัว ควรมีฐานในการวางที่ดีและเหมาะสม ผลิตภัณฑ์แจกัน สามารถจัดใส่ดอกไม้ในแนวอื่นๆ เช่น แนวนอน แนวเฉียงได้ ประภูมิการควรมองให้สวยได้ทุกมุม 360 องศา ไม่ควรสวยแค่มุมเดียว

8. การอภิปรายผล

จากการศึกษาศิลปะถิ่นที่พบในพื้นที่จังหวัดเลย และรูปแบบการตกแต่งที่พิกอาศัยในแบบร่วมสมัย โดยการออกแบบที่สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างสรรค์เครื่องปั้นดินเผา ทฤษฎีการเลียนแบบธรรมชาติ และทฤษฎีการออกแบบภายใน พบว่าการนำเอาแรงบันดาลใจจากศิลปะถิ่นที่พบในพื้นที่จังหวัดเลย มาใช้การออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับการตกแต่งที่พิกอาศัย ร่วมกับกระบวนการทดลองทางเครื่องปั้นดินเผา เป็นวัสดุที่สามารถขึ้นรูปได้หลายหลาย และเทคนิคที่ใช้ตกแต่งโดยนำลักษณะศิลปะถิ่นและองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ มาตีความและวิเคราะห์เป็นแนวทางที่ใช้ในการออกแบบ สามารถทำได้ตามความต้องการทั้งในด้านทอนสี และผิวสัมผัส ทำให้ผลงานที่ออกมาสามารถสื่อถึงศิลปะถิ่นในพื้นที่จังหวัดเลยได้เป็นอย่างดี

9. ข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาศิลปะถ้ำในพื้นที่จังหวัดเลยมีอยู่มาก และด้วยลักษณะรูปร่าง รูปทรง สีสัน และองค์ประกอบสามารถนำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจ ในการออกแบบได้หลากหลาย ในงานวิจัยฉบับนี้มีข้อเสนอแนะ ควรมีการสร้างผลงานที่หลากหลายมากขึ้นให้เหมาะสมสำหรับการใช้งานในด้านอื่นๆ เช่น เป็นภาชนะใส่อาหาร แก้วน้ำ ฯลฯ หรืออีกแนวทางหนึ่งคือนำไปพัฒนาต่อเป็นของที่ระลึกภายในจังหวัด อาจจะมีการต่อยอดเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนถ้าหากชุมชนมีความสนใจ

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ควรคำนึงถึงขนาดและการจัดวางในสถานที่จริง อาจจะมีการคำนวณเพื่อเพิ่มหรือลดขนาดเพื่อความสวยงาม ในการติดตั้งชิ้นงานจริงกับสถานที่เป็นหลัก ผลิตภัณฑ์โคมไฟ หากเกิดการติดตั้งต้องคำนึงถึงเรื่องการจัดวาง อาจจะมีอุบัติเหตุทำให้เกิดการตกแตกหรือหมุนตัว ควรมีฐานในการวางที่ดีและเหมาะสม ผลิตภัณฑ์แจกัน สามารถจัดใส่ดอกไม้ในแนวอื่นๆ เช่น แนวนอน แนวเฉียงได้ ประสิทธิภาพการมองให้สวยได้ทุกมุม 360 องศา ไม่ควรสวยแค่มุมเดียว

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

- ก. การผสมผสานกับวัสดุอื่นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับชิ้นงาน
- ข. ลวดลายบนผลิตภัณฑ์สามารถประยุกต์หรือใส่ลวดลายอื่นเข้าไปได้
- ค. การปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ สามารถใช้งานได้หลากหลายมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ณัฐพงศ์ พรหมพงศธร อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.ยิ่งสวัสดิ์ ไชยะกุล และ ดร.กิตติสันต์ ศรีรักษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินผลิตภัณฑ์

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ บทความและงานวิจัย

- กรมศิลปากร. (2531). ศิลปะถ้ำในอีสาน. กรุงเทพฯ : กองโบราณคดี กรมศิลปากร
- คนธารณ์ เมียร์แมน. (2556). เครื่องปั้นดินเผาไม่เคลือบ. เชียงใหม่ : เจริญวัฒนาการพิมพ์
- ณภัทร ทองหล. (2554). การออกแบบโคมไฟสำหรับประดับตกแต่งภายในอาคาร ความบันเทิงจากคลื่นทะเล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนสิทธิ์ จันทะรี. (2552). เครื่องปั้นดินเผาขั้นพื้นฐาน. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- นฤดม ปิ่นทอง. (2549). โคมไฟจากลายปลานบนเครื่องถ้วยสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปัทมาวดี จุลภักดี. (2554). โครงการออกแบบโคมไฟสำหรับประดับตกแต่งภายในอาคาร ความบันเทิงจากกระเบื้องเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสพ ลิ้มหมื่นอดภัย. (2543). องค์ประกอบในงานเครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- พิสิฐ เจริญวงศ์. (2531). ศิลปะถ้ำในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ.
- สุชุมาล เล็กสวัสดิ์. (2548). เครื่องปั้นดินเผาพื้นฐานการออกแบบและการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ วิวรรณ แสงจันทร์. (2545). ภาพเขียนสีพิธีกรรม 3,000 ปี ที่ผาศักดิ์สิทธิ์. กรุงเทพฯ : บริษัทพินเนต พรินติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด
- อพิสิทธิ์ ธีระจรรูวรรณ. (2549). รูปเขียนดึกดำบรรพ์ "สุวรรณภูมิ". กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน